

Vergaderjaar 1994–1995

19 326

Akkoord tussen de Regeringen van de Benelux, de Bondsrepubliek Duitsland en Frankrijk betreffende geleidelijke afschaffing van grenscontroles, Schengen, 14 juni 1985

Nr. 99

VERSLAG VAN EEN ALGEMEEN OVERLEG

Vastgesteld 20 december 1994

De vaste Commissie voor Justitie¹ en de algemene Commissie voor Europese Zaken² hebben op 14 december een algemeen overleg gevoerd met de Staatssecretarissen van Buitenlandse Zaken en van Justitie over de geannoteerde Agenda Uitvoerend Comité in het kader van het Akkoord van Schengen (22 december 1994 te Bonn) (19 326, nr. 97).

Van het overleg brengt de commissie bijgaand stenografisch verslag uit.

De voorzitter van de vaste Commissie voor Justitie,
V. A. M. van der Burg

De voorzitter van de algemene Commissie voor Europese Zaken,
Ter Veer

De griffier van de vaste Commissie voor Justitie,
De Gier

¹ Samenstelling:

Leden: V. A. M. van der Burg (CDA), voorzitter, Schutte (GPV), Groenman (D66), Korthals (VVD), Janmaat (CD), De Hoop Scheffer (CDA), Soutendijk-van Appeldoorn (CDA), Van de Camp (CDA), Swildens-Rozendaal (PvdA), ondervoorzitter, Scheltema-de Nie (D66), Kalsbeek-Jasperse (PvdA), Zijlstra (PvdA), M. M. van der Burg (PvdA), Aiking-van Wageningen (AOV), Rabbae (GroenLinks), J. M. de Vries (VVD), Van Oven (PvdA), Van der Stoep (VVD), Dittrich (D66), Verhagen (CDA), Dijkman (PvdA), De Graaf (D66), Rouvoet (RPF), B. M. de Vries (VVD), O. P. G. Vos (VVD). Plv. leden: Koekoek (CDA), Van den Berg (SGP), Van Vliet (D66), Dees (VVD), Marijnissen (SP), Biesheuvel (CDA), Hirsch Ballin

(CDA), Doelman-Pel (CDA), Van Traa (PvdA), Bijleveld-Schouten (CDA), Vreeman (PvdA), Vliegthart (PvdA), Van Heemst (PvdA), Boogaard (AOV), Sipkes (GroenLinks), Rijpstra (VVD), Middel (PvdA), Te Veldhuis (VVD), Van Boxtel (D66), Van der Heijden (CDA), Apostolou (PvdA), Versnel-Schmitz (D66), Leerkes (Unie 55+), Van den Doel (VVD), Weisglas (VVD).

² Samenstelling:

Leden: Van der Linden (CDA), Blauw (VVD), Van Nieuwenhoven (PvdA), Weisglas (VVD), Terpstra (CDA), Van Traa (PvdA), Verspaget (PvdA), De Hoop Scheffer (CDA), Ter Veer (D66), voorzitter, Van Middelkoop (GPV), Leers (CDA), Sipkes (GroenLinks), Van Rooy (CDA),

Woltjer (PvdA), ondervoorzitter, Hendriks, Voûte-Droste (VVD), Schuurman (CD), Hessing (VVD), Van den Bos (D66), Van Oven (PvdA), Hoekema (D66), Hoogervorst (VVD), Rouvoet (RPF), Van Waning (D66), Houda (PvdA). Plv. leden: Bukman (CDA), De Korte (VVD), Ter Beek (PvdA), Blaauw (VVD), Verhagen (CDA), Lilipaly (PvdA), Van der Ploeg (PvdA), De Jong (CDA), Hirsch Ballin (CDA), Van den Berg (SGP), Van der Hoeven (CDA), M. B. Vos (GroenLinks), Hillen (CDA), Sterk (PvdA), Boogaard (AOV), O. P. G. Vos (VVD), Poppe (SP), Van Heemskerck Pillis-Duvekot (VVD), Roethof (D66), Crone (PvdA), De Graaf (D66), Verbugt (VVD), Leerkes (Unie 55+), Adelmund (PvdA).

Stenografisch verslag van een algemeen overleg van de vaste commissie voor Justitie en de algemene commissie voor Europese Zaken

Woensdag 14 december 1994

Aanvang 16.00 uur

Voorzitter: V. A. M. van der Burg

Aanwezig zijn 6 leden der Kamer, te weten:

V.A.M. van der Burg, Helsing, Weisglas, Van Oven, De Hoop Scheffer en Van Boxtel,

alsmede mevrouw Schmitz, staatssecretaris van Justitie, en de heer Patijn, staatssecretaris van Buitenlandse Zaken, die vergezeld zijn van enige ambtenaren van hun ministeries. Van hen nam de heer Demmink (DGEI/Just.) aan de beantwoording deel.

Aan de orde is de behandeling van:
- **de brief van 1 december 1994 inzake de geannoteerde Agenda Uitvoerend Comité in het kader van het Akkoord van Schengen (22 december 1994 te Bonn) (19 326, nr. 97).**

Staatssecretaris **Patijn**: Voorzitter! Ik attendeer de leden erop, dat ik gisteravond of vanochtend nog een additioneel document heb toegezonden, met wat wijzigingen in een concept-besluit.

De **voorzitter**: Dat is ontvangen en tijdig verspreid.

De heer **Van Oven** (PvdA): De staatssecretaris kan wellicht vragen voorkomen door een toelichting te geven op het nagekomen stuk.

De **voorzitter**: Ik ga graag op die suggestie in. Als de staatssecretaris aangeeft wat er gewijzigd is, kunnen wij er snel doorheen lopen.

Staatssecretaris **Patijn**: In het concept-besluit dat u bij brief van 1

december is toegestuurd zijn op voorstel van een aantal Schengenpartners wijzigingen aangebracht. Die zijn gisteren besproken in de Centrale Groep. De wijzigingen van het oorspronkelijke stuk zijn onderstreept. Gisteravond is het integrale document pas beschikbaar gekomen. Mijn excuses dat wij u op zo'n laat tijdstip moesten verrassen met een nieuw document!

Eerste termijn van de zijde van de commissies

De heer **Van Oven** (PvdA): Voorzitter! Ik begin met de agenda die wij bij brief van 1 december aangeleverd hebben gekregen. De bijeenkomst staat kennelijk in het teken van de nu op korte termijn te verwachten inwerkingstelling van de uitwerkingsovereenkomst en van de toetredingsovereenkomst met Spanje en Portugal op 26 maart 1995. Ik signaleer een verschil in datum in vergelijking met de brief die wij op 22 november hebben gekregen, maar ik neem aan dat dit een technische reden heeft.

Zijn de technische problemen met het Schengen-informatiesysteem nu werkelijk allemaal opgelost? Is er sedert de brief van 1 december nog meer daaromtrent te melden? Hoe staat het met het laden? Is er een noodscenario voor het geval de slotanalyses negatief blijken te zijn?

Wij hebben gesignaleerd dat vanaf 26 maart een beginfase geldt. De delegatievoorzitters van de Centrale Groep hebben dan de opdracht om nauwlettend toe te zien en in geval van problemen direct in te grijpen. Na ommekomst van drie maanden doen zij verslag aan het Uitvoerend Comité. Is de bevoegdheid tot ingrijpen gebaseerd op artikel 115

van de uitvoeringsovereenkomst of moet zij daar indirect uit worden afgeleid? Waaruit zou dat ingrijpen kunnen bestaan? Uit het artikel heb ik begrepen dat het met name om een toetsingsbevoegdheid gaat, hetgeen wat anders is dan ingrijpen in de gang van zaken.

Welk land in de tweede helft van 1995 het voorzitterschap op zich neemt is kennelijk onzeker. Dat is toch niet helemaal onbelangrijk, want naar mijn mening kan pas dan worden overzien aan welke kinderziekten Schengen zou kunnen lijden. Heeft de regering concrete ideeën over dat voorzitterschap?

Wat de inwerkingtreding van de uitvoeringsovereenkomst betreft is voor Nederland nog interessant de vraag wat de consequenties zullen zijn voor het wetsontwerp veilige derde landen, ten eerste in het geval het wetsontwerp inmiddels wet is geworden en ten tweede in het geval het wetsontwerp nog steeds wetsontwerp is. Uit kranteberichten maak ik op dat de kans daarop nog steeds bestaat. Ik stel de vraag met name omdat Schengen en het wetsontwerp veilige derde landen op enkele punten strijdig zijn. Mijn fractie is daarop ingegaan bij het opstellen van het verslag. In Schengen wordt immers gegarandeerd dat in ieder geval één Schengen-staat een asiolverzoek in behandeling neemt, terwijl dat volgens het concept veilige derde landen niet langer gegarandeerd is. Bovendien wordt er in Schengen in voorzien dat andere landen dan het volgens de Schengen-regeling het eerst in aanmerking komende land althans gerechtigd zouden zijn om een asiolverzoek in behandeling te nemen, terwijl dat in het concept veilige derde landen wordt uitgeslo-

ten, door middel van een regeling waardoor men eventueel niet tot de procedure wordt toegelaten. Wat zijn de consequenties van de invoering van de Schengen-uitvoeringsovereenkomst voor het wetsvoorstel dan wel de wet veilige derde landen?

Zijn er voldoende controle-functionarissen om het advanced passenger information system uit te voeren? Ik neem aan dat het een tijdrovend systeem zal zijn. Hoe verhoudt de inwerkingtreding van dat systeem zich tot de brief van 11 november van de regering, waaruit ik heb begrepen dat het systeem eigenlijk als zodanig geen Schengen-systeem is?

Met hoeveel landen zijn inmiddels afspraken gemaakt over de pre-flight inspections? Is te verwachten dat zij daadwerkelijk vanaf 26 maart kunnen worden uitgevoerd?

Punt C.5. van de agenda betreft de medische verklaring overeenkomstig artikel 75 van de uitvoerings-overeenkomst, met betrekking tot het vervoeren van verdoovende middelen. Wie zullen de in Nederland bevoegde autoriteiten zijn? Wat is de betekenis van de hier bedoelde per land geregelde centrale dienst om problemen op te lossen? Aan wat voor autoriteit moet worden gedacht voor het geval dit niet de tot de afgifte zelf bevoegde instantie is?

De **voorzitter**: Mevrouw Schmitz moet helaas onze vergadering verlaten, omdat haar aanwezigheid in de plenaire vergadering gewenst wordt.

De heer **Van Oven** (PvdA): Ik heb enkele vragen over de financiën. Wat is de betekenis van het door Frankrijk ter zake van de begroting van het Schengen-secretariaat voor 1995 gemaakte studievoorbehoud? Bestaat de kans dat de invoering van de uitvoeringsovereenkomst daardoor daadwerkelijk zal worden opgehouden? Eenzelfde vraag heb ik over het studievoorbehoud van Frankrijk ten aanzien van het begrotingsbeheer Schengen-secretariaat 1993. Heeft dat studievoorbehoud eventueel financiële consequenties voor Nederland?

Wat is, in verband met punt C.8., de betekenis van door Duitsland en Portugal verschuldigde, kennelijk hoge bedragen? Bestaat het risico dat de overeenkomst bij gebrek aan middelen op zeker moment zal

moeten worden opgeschort of is ter zake een voorziening getroffen?

Wat betreft D.1., de kennisname van gerechtelijke stukken, heb ik begrepen dat in artikel 52 van de uitvoeringsovereenkomst is geregeld, dat de essentie van een stuk in de taal van de aangeschrevene moet zijn weergegeven. Ik vraag mij af of door degenen die de overeenkomst hebben gesloten breed afspraken zijn gemaakt over de criteria daarvoor.

D.2. betreft de samenwerking tussen diplomatieke en consulaire posten. De in de ontwerp-verklaring daaromtrent uitgesproken tevredenheid over de bereikte voortgang lijkt niet volledig te sporen met de nota die bij de ontwerp-verklaring is gevoegd. Daarin wordt aangegeven dat op een aantal posten weinig of geen vooruitgang in de besprekingen is geboekt.

Wat is wat betreft E.1., de positie van Denemarken, het resultaat van de besprekingen die op 25 november zijn gevoerd? Wat betreft E.2. verneem ik graag wat de procedure is voor de consultatie van het Europees Parlement. Ik nodig de regering uit, na de Schengen-bijeenkomst verslag te doen van die consultatie.

Ik kom thans bij het aanvullende stuk van 13 december. De ter gelegenheid van het Goedkeuringsverdrag afgesproken termijn van veertien dagen is niet gehaald, zodat het de vraag is hoe wij dit ontwerp moeten tegemoet treden. Moet het als een ontwerp-besluit worden beschouwd? Zo ja, dan is dat geen probleem, maar dan moet het later terugkomen.

In het besluit zelf is nadrukkelijk sprake van onomkeerbaarheid, hetgeen kennelijk een verschil met andere versies is. Hierbij kunnen vraagtekens worden gezet omdat nu eenmaal de voorbereidingsperiode nog niet voltooid is. Onder punt 2., de operationeelverklaring van het Schengen-informatiesysteem, wordt ervan uitgegaan dat het SIS inmiddels is "geladen". Zeker bij een onomkeerbaar besluit is dit een risicovolle aanname. Kan de regering een nadere verklaring geven voor een dergelijk positief voornemen?

Waarom doen Italië en Griekenland althans voorlopig niet mee? Binnen welke termijn zullen deze landen zich alsnog aansluiten? Welke gevolgen zal dit hebben voor de kosten van het gehele project voor

de periode waarin zij nog niet bij de uitvoering betrokken zijn?

De heer **De Hoop Scheffer** (CDA): Voorzitter! Het Schengen-proces deed zijn naam weer alle eer aan. Op het laatste moment werden wij weer met een stuk verblijd. Ik verwijt dit niet de regering in eerste instantie, maar het is wel symptomatisch voor de wijze waarop ook de Kamer tijdens dit proces heeft moeten opereren.

Ik herhaal mijn scepsis niet bij mijn vraag wat de komende periode zal brengen na de deadline die in maart is aangebracht. Laten we hopen dat het goed gaat. Er komt een bijzondere organisatorische structuur, bestaande uit de delegatievoorzitters van de Centrale Groep. Die zal in de beginfase op toepassing van de overeenkomst toezien. Na drie maanden zal aan het Uitvoerend Comité worden gerapporteerd. De CDA-fractie wordt graag op de hoogte gesteld van de bevindingen van deze bijzondere organisatorische structuur. Wij willen graag weten wat aan het Uitvoerend Comité gerapporteerd wordt en wat het besluit.

De term "onomkeerbaar" in de nieuwe versie van het ontwerp-besluit lijkt mij hier niet mee in overeenstemming. Als er geen overeenstemming is bereikt in de Centrale Groep, komt het Uitvoerend Comité erbij. De partijen krijgen dan de gelegenheid een standpunt over de conclusies kenbaar te maken. Is dat een voldoende waarborg voor het naar voren brengen en het kunnen doorzetten van je eigen opvatting? Stel, dat Nederland een afwijkende opvatting heeft. Je kunt een standpunt kenbaar maken, maar dit is minder scherp geformuleerd dan ik liever zie.

Dan kom ik bij de voorlopige periode. Uit het verslag van de vorige bijeenkomst van het Uitvoerend Comité lees ik dat het idee hierover al bestond, zodat het geen verbazing wekt dat Frankrijk hierover een voorstel heeft gedaan als gevolg van de binnenlandse politieke discussie. Is dit nu alleen een Franse wens of wordt die gesteund door andere partners? Dan kom ik bij de zin waarover wij tijdens het vorige overleg uitgebreid hebben gedebatteerd. Ik citeer: "bepaalde controles te verminderen, afhankelijk van ontwikkelingen in andere lidstaten". Door de heren Pasqua en Lamassoure zijn hierover opmerkin-

gen gemaakt. Ik krijg graag verduidelijking van de staatssecretaris van dit zeer gevoelige punt in de bilaterale relatie met Frankrijk. Ik spreek nu niet over demonstraties en over het aantal van 200 auto's dat dagelijks van Lille richting Nederland rijdt. Ik wil weten hoe het met betrekking tot dit probleem staat met de Nederlands-Franse relatie.

Ik sluit mij aan bij de vraag van collega Van Oven over Italië en Griekenland. Ik kom bij de luchthavens. In het verslag van de bijeenkomst van 21 november staat dat de behandeling van het ontwerp-besluit op Frans verzoek is uitgesteld. Eerst dient onderzocht te worden wat moet worden gedaan als bepaalde luchthavens er niet in slagen binnen de gestelde termijn de noodzakelijke voorzieningen te treffen. Is er inmiddels een resultaat van dit onderzoek bekend? Is de problematiek rondom Schiphol naar tevredenheid van alle partijen, dus van de Nederlandse regering en Schiphol zelf, opgelost?

Ik wil enige opmerkingen maken over de ontwerp-besluiten. In een vorige periode hebben wij beslist dat ontwerp-besluiten die de begroting betreffen, bindende besluiten zijn. Ik ben het niet eens met de stelling van de regering dat dit een niet-Koninkrijk-bindend besluit is. Nu heeft dit geen gevolgen, omdat ik daar nu geen politieke consequenties aan verbind. Ik begrijp dat de staatssecretaris een zucht van opluchting slaakt!

Ik kom bij het nieuwe ontwerp-besluit. Het woord "onomkeerbaar" verbaast mij, omdat er altijd bijstelling mogelijk moet zijn, ook van wat in de proefperiode aan de orde komt. Ik noem verder de personencontrole en de binnengrenzen. Het CDA blijft voorstander van steekproefsgewijze controles aan de grenzen. Afgelopen vrijdag heb ik een bezoek gebracht aan de brigade Zevenaer van de Koninklijke mareschaussee om het mobiel toezicht vreemdelingen te bezien. Het opheffen van alle verkeersbelemmeringen en -beperkingen lijkt mij een onverstandige maatregel. Het is ook onverstandig om de snelheidsbeperkingen op te heffen. Het is niet zinnig, ook niet in het kader van het mobiel toezicht vreemdelingen, als auto's met hoge snelheid de grens passeren. In de Schengen-overeenkomst van 1985 staat "met beperkte snelheid". Mijn politieke

boodschap aan de regering is deze: als je mobiel toezicht vreemdelingen effectief wilt maken, dan zijn er ook aan de grenzen blijvende voorzieningen nodig. Het gaat dan niet om de plaatsing van een hek en een slagboom, dat kan niet meer. Wat ik hier verwoord, is ook duidelijk de opvatting van de met het mobiel vreemdelingentoezicht belaste brigade van de Koninklijke mareschaussee.

Waarom is er nu ineens sprake van buitengrenzen? Dit is een verschil tussen het oude en het nieuwe document. Is de controle aan de buitengrenzen van Schengen naar het oordeel van de Nederlandse regering voldoende en adequaat geregeld om in maart aan de slag te gaan? Die vraag is eerder gesteld en ik hoop dat ik er een ondubbelzinnig "ja" op kan krijgen.

Voor de verantwoordelijkheid van de behandeling van asielzoekers sluit ik mij aan bij de vraag van collega Van Oven over de relatie met het wetsvoorstel Veilige derde landen. Meer in het bijzonder koppel ik daar ook nog mijn verzoek aan om over de relatie tussen Schengen en Dublin in verband met het Protocol nog iets meer te horen.

Voorzitter! Op blz. 3 van het ontwerp-besluit staat met betrekking tot het SIS nu veel minder stellig dan in de eerdere versie dat op grond van de conclusies het Uitvoerend Comité ervan uitgaat dat het SIS op die datum bedrijfsklaar zal zijn. Zijn er nog problemen met het SIS, voorzitter? Ik durf het nauwelijks te vragen maar wat is de reden van de afzwakking van die formulering?

Tot zover mijn vragen over het nieuwe document, afgezien misschien van de vraag wat die permanente follow-up-structuur betekent.

Tot slot heb ik nog enige korte punten naar aanleiding van het verslag van de vorige vergadering die relevant zijn voor de huidige vergadering. Bij de snelheidsbeperking staat opeens: verwijdering van de controlehokjes teneinde te voorkomen dat de veiligheid van het met grote snelheid voorbij komende verkeer in gevaar wordt gebracht. Ik denk dat dit echt een verkeerde formulering is. Ook al hef je personencontroles op, dan lijken snelheidsbeperkingen bij grenzen mij essentieel om een aantal redenen maar vooral vanwege de manier

waarop het mobiele vreemdelingen-toezicht wordt toegepast.

Staatssecretaris **Patijn**: Dat doen we alleen aan de kant waar het verkeer Holland uit rijdt.

De heer **De Hoop Scheffer** (CDA): En niet als het erin komt. Dan zou het nuttig zijn om dat erbij te zetten. Maar op het moment dat wij bij die grens waren, was de Bundesgrenzschutz druk doende met het uitvoeren van personencontroles op de grens. Nu was er wel een topconferentie in Essen waar ook de staatssecretaris heen ging. Misschien was dat wel de reden.

Voorzitter! Ik herhaal het standpunt van mijn fractie dat wij er uiteraard mee instemmen indien men erin slaagt dat Schengen uiteindelijk in maart 1995 kan worden ingevoerd. Voorts is er nog het feit dat wij voor de verdere procedure een aantal politieke wensen hebben, die ik niet zal herhalen en die vooral de hele discussie rondom de grenscontrole betreffen plus de adequate, effectieve controle aan de buitengrenzen. Wanneer straks Schengen is ingevoerd, moeten er geen lekken in de buitengrenzen blijken te bestaan die tot allerlei problemen aanleiding geven rondom vreemdelingen en asielzoekers, zoals illegale grensoverschrijding in Duitsland en hier. Indien de staatssecretaris nu namens de Nederlandse regering op die vragen een positief antwoord kan geven, dan heeft de fractie van het CDA op dit moment niet de intentie, ontwerp-besluiten op te houden of daaraan voorbehouden te verbinden. Ik wil mij evenwel mijn definitieve oordeel tot een korte tweede termijn voorbehouden.

De heer **Weisglas** (VVD): Voorzitter! Na bestudering van hetgeen voorligt, moet ik eerlijk zeggen dat ik niet veel zinnige vragen die niet overbodig zijn, kan toevoegen aan datgene wat nu al naar voren is gebracht door mijn twee collega's. Ik ben er van overtuigd dat de heer Van Boxtel ook nog met een aantal zaken zal komen. Ik was ook geïntrigeerd door het woord onomkeerbaar, maar anderen hebben daar al een paar keer over gesproken en ik wil mij daar expliciet bij aansluiten. Verder heb ik geen speciale vragen of opmerkingen in deze termijn.

De heer **Van Boxtel** (D66): Voorzitter! Ik zal ook proberen om de zaken waarover al vragen zijn gesteld, niet te herhalen. Ik heb toch nog een paar opmerkingen. Bij de fractie van D66 blijft enige twijfel aanwezig of de geschetste werkelijkheid ook waarheid gaat worden met het Akkoord van Schengen. De termijnen zijn niet heilig gebleken, want 1994 is niet gehaald ondanks het optimisme waarvan de minister-president nog bij de algemene beschouwingen blijf gaf. Er is kennelijk geen haast om de verloren tijd in verband met het SIS in te halen. Er komen nu weer drie maanden extra bij. Een gelukkige samenloop blijkt de zomerdienstregeling van de luchtvaartmaatschappijen te zijn. Die bepalen zodoende voor een groot deel de agenda van de Europese eenwording. Wat zou er gebeurd zijn als het technische probleem deze zomer al was opgelost? Hadden we dan ook nog zo lang moeten wachten of niet?

Het is laat maar als het lukt, dan is dat een gelukwens waard. Het is de vrucht van tien jaar onderhandelen, waarbij veel problemen werden opgeworpen, die overigens zelden door Nederland werden veroorzaakt. Nu zien we de vraag wat de effecten van Schengen zullen zijn, tegemoet.

Voor de inwerkingstelling van Schengen heb ik nog de volgende opmerkingen en vragen. Kan het centrale SIS toch nog mis gaan? Er komen nog slotanalyses en er kan ook nog wat met het inladen mis gaan, zoals in het dossier staat. Hoe zit het met de Franse reserves? De heer De Hoop Scheffer haalde nog de heer Pasqua aan. Het gerucht gaat dat Frankrijk onlangs nog voor uitstel pleitte. Wellicht doet men dat ook met het oog op het feit dat het niet zo'n populair onderwerp zou zijn met de presidentsverkiezingen in het vooruitzicht.

Wordt 26 maart overigens nog met enige festiviteiten opgeluisterd of is dat te veel van het goede?

Hoe staat het met de Nederlandse voorbereidingen? Ik heb nog een paar vragen over de luchthavens. Het is niet helemaal duidelijk wat het ontwerp-besluit precies toevoegt. Ik heb het gevoel dat ik het allemaal al eens eerder heb gezien. In de bijlage op pagina 5 en 6 staat een opmerking over het controleniveau van Schengen voor de buitenpassagiers. Uitdrukkelijk is gezegd dat de bijlage onderdeel is van het besluit. Daarin staat te lezen dat er, naast andere

procedures, een verplichting is tot opvoering van de personeelssterkte. Dat is opmerkelijk. Graag krijg ik daar een toelichting op. Er staat ook een opmerking in over de tweedelijscontrole. Vindt daar een intensivering plaats? Gaat het bij de opvoering van de eerstelijscontrole en van de personeelssterkte om de Koninklijke marechaussee? Aan hoeveel mensen denkt men dan? Wij horen heel hoge getallen noemen op het departement.

Hoe staat het met de samenloop met betrekking tot de EG-richtlijnen voor de douanebepalingen? In de bijlage staan ook nog opmerkingen over een vergaande intensivering van de automatisering. Welke kosten zijn daarmee gemeoid?

Antwoord van de regering in eerste termijn

Staatssecretaris **Patijn**: Voorzitter! Staatssecretaris Schmitz, die veel beter kan antwoorden op de vragen over de effecten op de samenloop met het wetsvoorstel Veilige derde landen, is weggeroepen. Ik zal die vragen tot het laatst bewaren. Mocht zij nog terugkomen dan zal ik de beantwoording van die vragen aan haar overlaten.

Ik begin met een algemeen beeld. Wat is er sinds de vorige vergadering van het Uitvoerend Comité gebeurd? In november hebben wij geconstateerd dat er in beginsel geen technische belemmeringen meer waren om Schengen in werking te doen treden. Wij hebben ter voorbereiding van de vergadering in november uitvoerig gesproken over de politieke belemmeringen van Franse zijde. De indruk die ik in Heidelberg heb opgedaan en die sindsdien steeds is bevestigd tot en met de Europese Raad in Essen – in het communiqué van Essen is een uitdrukkelijke verwijzing opgenomen over de inwerkingstelling van het Verdrag van Schengen in maart – is dat er aan Franse zijde in beginsel geen politieke beletselen meer zijn om het Verdrag van Schengen in werking te doen treden. Waarom is het allemaal zo ingewikkeld gemaakt met inwerkperiodes en initiële periodes? De bijvoeglijke naamwoorden wisselen nogal eens, zeker in de vertaling: période initiale en période probatoire.

Indien het verdrag de 22ste in werking wordt gesteld, is er om twee redenen een aantal maanden nodig

van het besluit tot aan de feitelijke inwerkingstelling. Het zijn beide technische redenen. Allereerst moet absoluut zeker worden gesteld dat de automatisering werkt. Het gaat daarbij met name om het laden van de gegevens, om het controleren van de verbindingen met de decentrale stations, dat als er iets gevraagd wordt ook antwoord volgt, en om het up-to-date houden van de gegevens. De periode voor het technische deel is zeer lang gekozen. Op 26 maart willen wij zeker weten dat het werkt. Garanties over ingewikkelde automatiseringssystemen geef ik niet en zal ik nimmer geven. Er bestaat echter een vrij algemeen vertrouwen dat het werkt. Het laden loopt goed. De Nederlandse kant loopt uitstekend. Sinds de nieuwst beschikbare software voor het ladingsproces in gebruik is genomen, zijn geen nieuwe verrassingen opgetreden. Wat de afronding van de automatisering betreft, het checken en het contra-checken of het systeem werkt, zitten wij met een aanlooperperiode tot 26 maart aan de veilige kant.

De 26ste maart is ook om een andere technische reden gekozen. De fysieke scheiding van passagierstromen op de luchthavens met veel verbindingen met niet-Schengenbestemmingen kost veel tijd. Op vele luchthavens moeten nieuwe scheidingswanden en voorzieningen worden gebouwd. In november was nog sprake van een periode van vier maanden. In een straight forward besluit wordt dit nu afgedaan. De datum van 26 maart hangt samen met de wisseling van de winter- naar de zomerdienstregeling van de luchtvaartmaatschappijen. In de vorige vergadering met de commissie was nog sprake van de datum van 28 maart, maar het is dus 26 maart.

De wat lange periode van droog oefening en inrijden is onderdeel van het politiek acceptabel maken van de inwerkingtreding van het Verdrag van Schengen in verband met de binnenlandspolitieke discussie in Frankrijk, waarover wij tijdens de vorige vergadering uitgebreid hebben gesproken. Mijn collega heeft het mij aldus verteld: het helpt ons zeer als het verdrag niet met een "big bang" in werking treedt, maar in een vorm van geleidelijkheid. Voor en tijdens de vergadering in Heidelberg is gepleit voor een goede aanlooperperiode tot 26 maart. Dan zal de

"période initiale" volgen. In die periode kunnen wij kijken hoe het allemaal echt werkt. Er moeten dan feitelijke controles worden uitgeoefend via het SIS. De gevolgen van het weghalen van de gendarmerie langs de nationale landsgrenzen kunnen dan worden gezien. Deze periode van drie maanden wil men gebruiken om te overleggen over additionele compenserende maatregelen. Samen met enkele collega's heb ik verklaard dat het besluit tot inwerkingtreding van 22 december onomkeerbaar is. Wij waren er bevreesd voor dat op 26 maart de zaak in werking zou treden en dat op 10 april de Fransen zouden melden: het bevalt ons niet; wij stellen de grenscontroles weer in werking. Om die reden hebben wij het woord "onomkeerbaar" bedongen. Het figureert markant in het ontwerp-besluit. Het heeft geen andere betekenis dan dat het besluit om het op 26 maart in werking te laten treden niet eenzijdig door lidstaten ongedaan kan worden gemaakt, zonder het hele verdrag in gevaar te brengen.

De heer **Van Oven** (PvdA): Ik begrijp dat de "période initiale" uitsluitend kan leiden tot correcties van het al werkende systeem en niet meer tot stopzetting van de procedure.

Staatssecretaris **Patijn**: Correct. Er is één bijzonder kenmerk, deels in termen van een flexibele benadering van het Franse politieke probleem. De nationale staten hebben het recht om in de "période initiale" naar eigen inzicht te komen tot procedures en tempi van afschaffing van de controles aan de landsgrenzen. Voor de luchthavens geldt dit niet; daar wordt op 26 maart begonnen. Met name de Fransen hebben gevraagd om enige speelruimte wat de landsgrenzen betreft. Het is mogelijk dat men bijvoorbeeld bij de bergpas bij Grenoble om de een of andere reden nog even iets wenst te handhaven. Ik heb het uiteraard niet over de grens bij Lille. Dat is de flexibiliteit die wij hebben toegegeven in de eerste drie maanden, de periode die de Fransen de "période initiale" noemen.

De heer **De Hoop Scheffer** (CDA): Als men wil mag men bij Lille ook nog even blijven controleren.

Staatssecretaris **Patijn**: Als de

Fransen dat willen, kan het, maar drie maanden na 26 maart is het over. Dat is de onomkeerbaarheid. Als het dan niet over is, hebben wij een majeur politiek probleem. Veel van de geloofwaardigheid op het punt van het vrije verkeer van personen en überhaupt justitie en binnenlandse zaken zou in dat geval op het spel komen te staan. Ik heb het vertrouwen dat ik op 22 december niet voor verrassingen kom te staan.

De heer **De Hoop Scheffer** (CDA): Ik hoop dat met de staatssecretaris. Een overeenkomst pas je toe of pas je niet toe. De onomkeerbaarheid treedt in met het opzeggen van de overeenkomst. Het gaat dus om een politiek woord in een juridisch ontwerp-besluit, maar ik begrijp de achtergrond.

Staatssecretaris **Patijn**: De "période initiale" heette in het Franse jargon eerst "période probatoire".

De heer **De Hoop Scheffer** (CDA): En dit is weer niet hetzelfde als het voorlopig toepassen van het verdrag. Het woord "onomkeerbaar" is een wat vreemde eend in de verdragsbijt. Delen de andere partners in de Schengen-overeenkomst dit Nederlandse standpunt? Is het woord "onomkeerbaar" opgenomen op basis van de achtergrond die de staatssecretaris net gaf?

Staatssecretaris **Patijn**: Het is de communis opinio bij de Schengenpartners. Het is door de Fransen geaccepteerd. Bij de discussie wilden de partners enige zekerheid dat na ommekomst van de periode van drie maanden het afgesproken traject nog steeds zou gelden. Er mochten niet opeens konijnen uit de hoed worden getoverd.

De heer **Van Oven** (PvdA): Dat betekent ook dat de staatssecretaris ervan uitgaat dat de problemen die in de periode van drie maanden zouden kunnen worden gesignaleerd, in de boezem van het Uitvoerend Comité zullen kunnen worden opgelost.

Staatssecretaris **Patijn**: Correct. Als je problemen over de uitvoering krijgt van een interstatelijke overeenkomst, ga je om de tafel zitten en kom je eruit. Dat is de normale gang van zaken, of het nu

de NAVO betreft of een internationaal privaatrechtverdrag.

Dit is dus het beeld dat ik schets. De technische problemen zijn in beginsel overwonnen. De technici zijn vol vertrouwen dat zij een automatiseringsprodukt kunnen leveren dat op 26 maart zal werken. De luchthavens hebben nu al informeel bericht gehad en zullen na 22 december formeel worden ingelicht over het feit dat per 26 maart tot passagiersscheiding moet worden overgegaan. In technische zin zal het gaan lopen met een aantal aanpassingen, die de Kamer ook zijn voorgelegd, op het punt van het nader instrueren van ambassades over de toepassing van de visumafspraken.

Noodscenario's zullen er ongetwijfeld zijn, maar wij gaan ervan uit dat het systeem gaat lopen. Ik denk dat de Centrale Groep in beginsel, bij afspraken die onder de werking van het verdrag vallen, bevoegd is zelfstandig praktische voorzieningen te treffen of afspraken te maken over het type compenserende maatregelen. Moet er nadere toetsing aan de letter en de geest van het verdrag plaatsvinden, dan zal de Centrale Groep er goed aan doen om het Uitvoerend Comité bijeen te roepen. Wij hebben dan toch te maken met verdragsinterpretaties en verdrags-toepassingen die wij nader moeten vaststellen. Als dat aan de orde is, zullen wij de Kamer van tevoren informeren wat het probleem is en hoe wij het denken op te lossen. Ik neem in het algemeen aan, dat wij de Kamer in de toekomst op gezette tijden enige voortgangsrapportage zullen geven. Het Uitvoerend Comité blijft bestaan. Wij zullen de vergaderingen van het Uitvoerend Comité met de geannoteerde agenda aan de Kamer melden, zodat zij desgewenst kan reageren.

De onzekerheid over het voorzitterschap in 1995 is niet opgeheven. Ik heb op dit moment nog geen idee hoe dat probleem moet worden opgelost. Wij moeten afwachten of Griekenland definitief afhaakt en Spanje wellicht wil overnemen. Uiteraard zullen wij de avond tevoren, als wij elkaar informeel zien, het nodige overleg plegen.

Op het advanced passenger information system wordt op dit moment nog gestudeerd. Er zijn nog geen concrete plannen. Zij zijn niet nodig in verband met de inwerking-

trekking, maar wel voor de perfectie die wij nastreven.

De pre-flight inspections moet ook nog vorm gegeven worden. De afspraken die door Nederland met derde landen daarover worden gemaakt liggen in feite al buiten het kader van Schengen.

De heer **Demmink**: De Kamer weet uit de gesprekken met de staatssecretaris van Justitie, dat de resultaten nogal wisselend zijn. De ervaringen met pre-flight inspections leren, dat zij na een tijdje niet meer nodig zijn, omdat de stroom passagiers die men ermee wil afremmen zich verlegt. Zij worden nog steeds gehouden in Kenia. Het is ook een tijdje gedaan op andere plaatsen in Afrika, maar daarmee zijn wij opgehouden omdat de stroom opdroogde. Als er niets meer te inspecteren valt, moet je zo'n kostbare voorziening zo gauw mogelijk weer beëindigen. Waar nodig blijven wij het middel inzetten, waar mogelijk samen met andere landen, waaronder Schengen-landen.

Staatssecretaris **Patijn**: De studievoorbehouden van Frankrijk voor de begroting 1995 en de decharge 1993 zijn puur technisch. De betekenis van een studievoorbehoud is meestal dat men de stukken niet heeft gelezen, in dit geval in Parijs. Ik verwacht geen problemen, evenmin als met de bedragen die Portugal en Duitsland nog verschuldigd zijn. Wij verwachten geen bankroeten. De aard van de samenwerking en de omgangsvormen in de Centrale Groep zijn zodanig, dat over dit soort relatief kleine problemen meestal niet wordt gezeurd.

De heer **Van Oven** (PvdA): De betalingsachterstand mag ook niet als een vorm van zekere weerzin worden verstaan?

Staatssecretaris **Patijn**: Zeker niet bij Duitsland!

De heer Van Oven beluisterde enige verschillen van toon in de stukken over de samenwerking tussen diplomatieke posten. Wij gebruiken de periode tussen kerstmis en 26 maart vooral om vanuit de Schengen-landen onze diplomatieke vertegenwoordigingen nog eens goed op te lijnen, zodat iedereen weet hoe de instructies luiden en de handboeken worden bijgewerkt. Wij zullen moeten zorgen dat het gaat

lopen in Kathmandu of Bangkok. Ook al ben ik staatssecretaris van Buitenlandse Zaken, ik moet eerlijk bekennen dat ik absoluut geen idee heb hoe intensief het overleg tussen de diplomatieke vertegenwoordigingen van Schengen-landen over visumverlening en wederzijdse informatie daarover in Buenos Aires op dit moment is.

De heer **Van Oven** (PvdA): Ik begrijp dat het om geanticipeerde tevredenheid gaat.

Staatssecretaris **Patijn**: Dat is de gemakkelijkste vorm van tevredenheid!

De heer **De Hoop Scheffer** (CDA): Ik hoop dat de staatssecretaris dat idee op een gegeven moment toch wel krijgt. Het is aardig om te zeggen dat hij niet weet hoe het in Buenos Aires gaat, maar het is voor de regering op een gegeven moment toch aardig om te weten hoe het op de posten verloopt. Ik neem aan dat de staatssecretaris daarover op een gegeven moment gerapporteerd wordt.

Staatssecretaris **Patijn**: Ik laat het liefst, nadat op 22 december besloten is dat het verdrag in werking zal treden, vanuit Nederland een volledige set instructies uitgaan, met voorschriften voor de visumhandelingen, de types contacten die met de collega's moeten worden onderhouden en het type informatie dat gegeven moet worden. Dat is wat gemakkelijker dan steeds in een situatie van onzekerheid over de inwerkingtreding te stellen, dat men maar moet gaan droogzwemmen met de collega's. Als het besluit wordt genomen, hebben wij drie maanden de tijd voor oplijning.

De heer **De Hoop Scheffer** (CDA): Ik ben het met de staatssecretaris eens, maar als het niet werkt verschuiven de problemen hierheen. Dan krijgen wij hier discussies.

De heer **Demmink**: Voorzitter! Het beeld van de verhouding met Denemarken is bekend van de situatie met Oostenrijk. Een grote groep landen die al jaren met het Schengen-bijltje hakken zitten vermoeid aan een tafel. Aan de ander kant zit in dit geval de Deense delegatie, die honderden detailvragen afvuurt. Omdat het zo lang

geleden is, moeten de Schengen-landen zich dan afvragen hoe het ook al weer zat. Uiteindelijk komt er een antwoord, dat leidt tot begrip of tot nieuwe vragen. Het is een beetje een taai proces, maar het gaat goed.

Er zijn natuurlijk een aantal bekende problemen. Hetzelfde probleem dat wij op Schiphol hebben, hebben de Denen op Kastrup. Hoe moeten zij tot een fysieke scheiding van passagiers overgaan? Daar kunnen wij ze niet echt bij helpen. Het overleg verloopt in een positieve sfeer.

Staatssecretaris **Patijn**: De Denen willen wel vol lid worden, maar ik heb nog geen indicaties uit Helsinki en Stockholm daarover. De Denen zitten in de Noordse Unie met een bepaald paspoortarrangement en met afspraken over controle van binnen- en buitengrenzen. Het lijkt mij voor ons interessant om het Schengen-gebied tot de nieuwe toetreders tot de EG uit te breiden.

De heer Van Oven heeft gesignaleerd dat het gewijzigde ontwerpbesluit eigenlijk te kort voorligt. Ik denk echter niet dat het nog terugkomt, dus ik hoop op zijn clementie op dit punt.

Italië en Griekenland doen om twee redenen niet mee. Ten eerste voldoen zij nog niet aan de politieke en juridische randvoorwaarden, door het ontbreken van behoorlijke privacywetgeving. Ten tweede zijn zij nog niet in staat om hun deel van het informatiesysteem op te tuigen. Wij denken dat het nog wel enige tijd zal duren.

Wij hebben van meet af aan geweten, dat Schiphol vanwege zijn bijzonder lay-out zeker moeite zal hebben om een fysieke scheiding van Schengen- en niet-Schengenpassagiers aan te brengen. Vandaar, dat wij in de onderhandelingen alleen voor Schiphol een extra overgangstermijn, tot 15 december 1995, hebben bedongen. Wij overleggen op het ogenblik met Schiphol over een praktische invulling, zodat Schiphol een investeringsbesluit kan nemen. Er moeten een aantal bouwkundige werkzaamheden plaatsvinden. Door flexibele oplossingen voor douane en marechaussee te zoeken, kan worden voorkomen dat er te veel ongemak en produktverlies op Schiphol zal zijn. De normale stroom van passagiers, die nu vrijelijk kan rondlopen in de terminals, zal in

zekere mate gescheiden moeten worden. Schiphol moet op grond van het Verdrag van Schengen een scheiding aanbrengen tussen Schengen- en niet-Schengen-passagiers. De controle op de handbagage heeft echter een andere rechtsgrondslag. Het is de intentie van de overheid om de persoonscontrole aan de buitengrenzen op Schiphol correct en volgens behoorlijke standaarden te laten verlopen. De collega van Financiën heeft dezelfde intentie met betrekking tot de controle van de handbagage, zij het dat 100% zekerheid nooit kan worden bereikt. Wij zijn dus bezig om de definitieve situatie voor Schiphol – qua fysieke investeringen en qua procedures – in beeld te brengen. Wij hebben tot 15 december 1995 de tijd om deze maatregelen te implementeren. Ondertussen is een interim-oplossing gekozen. De heer Demmink kan u de details hiervan verschaffen.

De heer **De Hoop Scheffer** (CDA): Heeft de directie van de NV Luchthaven Schiphol dezelfde ideeën als de regering over de investeringen voor de luchthaven? Het is geen geheim dat daarover in het verleden een flink debat is gevoerd.

Staatssecretaris **Patijn**: Omdat ik deze vraag verwachtte, heb ik gisteren een gesprek gevoerd met de heer Smits. Hij heeft hierover met zijn raad van commissarissen gesproken. In beginsel is de leiding van Schiphol bereid, de nodige maatregelen te implementeren. De details moeten nog precies met de douane en de marechaussee worden doorgenomen.

De heer **De Hoop Scheffer** (CDA): Dat geldt uiteraard voor de interim-fase en voor de periode na december 1995.

Staatssecretaris **Patijn**: De interim-fase is geen probleem. Het gaat nu over de eindfase. Daarover moeten goede afspraken worden gemaakt, omdat Schiphol veel moet investeren. In beginsel is Schiphol bereid, de nodige investeringen te doen.

De heer **De Hoop Scheffer** stelde een vraag over de opheffing van de thans bestaande voorzieningen aan de binnengrenzen. Ik moet hier het antwoord op schuldig blijven. Te zijner tijd moet hierover overleg met de staatssecretaris van Justitie

worden gevoerd, waarbij het vooral moet gaan om het functioneren van het mobiele grenstoezicht.

De **voorzitter**: Ik merk op dat ruimte voor schriftelijke antwoorden benut dient te worden. De Kamer kan op die manier zo optimaal mogelijk worden ingelicht.

De heer **De Hoop Scheffer** (CDA): Het gaat mij erom dat de snelheid van de uit te voeren maatregelen op basis van de teksten van Schengen onder spanning kan komen te staan door wat wij als toekomst zien van het mobiel toezicht vreemdelingen. Dat is de politieke achtergrond van mijn opmerking.

Staatssecretaris **Patijn**: Om meerdere redenen moet dit punt goed worden bekeken. De vraag rijst hoe de fysieke voorzieningen zich aan de binnengrenzen verhouden tot het later genomen besluit over het mobiel toezicht vreemdelingen. Er bestaat altijd een uitwijkmogelijkheid in verband met binnenlandse veiligheidsoverwegingen waardoor grenscontroles aan de binnengrenzen voor een korte periode weer worden ingesteld.

De heer **De Hoop Scheffer** (CDA): Inderdaad, dan gaat het om de openbare orde en de veiligheid. Ik heb overigens begrepen dat de staatssecretaris van Justitie zeer binnenkort een bezoek zal afleggen in verband met deze problematiek.

Staatssecretaris **Patijn**: Morgenochtend om 6 uur. U kunt dan dit punt gedetailleerd verder bespreken. Uw vraag over de snelheid van het grensoverschrijdend verkeer kan ik daarnaar verwijzen.

De heer **Van Boxtel** vroeg of er nog iets mis kan gaan met het SIS. De kans daarop is niet kleiner of groter dan wat in het algemeen mis kan gaan met dit soort complexe automatiseringssystemen. Ik kan geen 100% garantie geven.

Ik heb al gesproken over de reserves van de Fransen. Ik ga ervan uit dat de Fransen de politieke wil hebben, zeker na het communiqué van Essen, om te implementeren. Dit dient echter op een bepaalde "ingezwachtelde" manier te gebeuren zodat ondanks de binnenlandse politieke discussies de kar over de streep kan worden getrokken.

Wij zullen ons uiteraard beraden over festiviteiten rond 26 maart.

De heer **De Hoop Scheffer** (CDA): 26 maart valt op een zondag!

Staatssecretaris **Patijn**: Als de winkels dichtblijven, zullen wij de viering niet op 26 maart houden!

De heer **Van Boxtel** stelde nog een vraag over de voorziene intensivering van de controles aan de buitengrenzen. In Nederland gaat het daarbij vooral om Schiphol. Voor de Koninklijke marechaussee zijn alle voorzieningen getroffen. Speciaal voor de interimperiode is een bijzonder contingent mensen opgeleid. De definitieve bepaling van de sterkte van de Koninklijke marechaussee op Schiphol is nog in discussie. Het gaat niet alleen om procedurele afspraken. Mij is gebleken dat zich afwijkingen voordoen ten aanzien van de ontwikkeling van het passagiersverkeer en het aantal controles van Schengen- en niet-Schengen-passagiers. In het nieuwe jaar zullen wij u hierover nader rapporteren.

De heer **Van Boxtel** (D66): Het gaat hierbij vooral om de kosten. Was deze omvang van de sterkte voorzien en is hierbij sprake van extra sterkte?

Staatssecretaris **Patijn**: Er zal enige extra sterkte moeten komen. De precieze omvang daarvan zal met u moeten worden bepaald. Wij kunnen dan ook duidelijk maken in hoeverre aanpassing van de sterkte nodig is door de autonome ontwikkeling van het passagiersverkeer of door de controles in de eindfase.

Er is een vraag gesteld over de samenloop van de EG-richtlijn. De verplichting van de controle op handbagage is iets anders dan die volgens het Verdrag van Schengen. Het wordt op Schiphol wat puzzelen, want wij willen een evenwicht vinden tussen een sluitende controle en het zo weinig mogelijk inbreuk maken op de vrijheid van passagiers en op de operaties van de luchtvaartmaatschappijen. Dat laatste luistert vooral op Schiphol erg nauw. Hierover wordt nog overleg gevoerd. Na raadpleging van staatssecretaris Vermeend heb ik er vertrouwen in dat wij hiervoor een goede oplossing vinden.

De staatssecretaris van Justitie is niet meer teruggekomen. Er zijn nog vragen gesteld over de samenloop

tussen de inwerkingtreding van het Verdrag van Schengen en het wetsontwerp veilige derde landen. Ik zal voor het antwoord hierop moeten terugvallen op de heer Demmink. Ik noem nog even de uitgangspunten: 85% van de asielaanvragen wordt gedaan door mensen die de binnengrenzen zijn overschreden. Ik denk dat het Verdrag van Schengen een belangrijke handreiking geeft voor de regeling waar een asielzoeker in de lidstaten van Schengen gerechtigd is om asiel aan te vragen. Dit zal de samenwerking met de overige lidstaten en daarmee ook de rechtszekerheid van asielzoekers die over de Nederlandse grens komen, vergroten. Een belangrijk deel van het probleem van de asielaanvragen van mensen die over het Schengen-gebied Nederland betreden, zal hiermee zijn opgelost. De problematiek van veilige derde landen, afgezien van de problemen die ontstaan bij gebrek aan gegevens aan de binnengrenzen, zal zich beperken tot Schiphol. Ik hoop dat ik het goed zeg, omdat ook de aankomende passagiers op Schiphol afkomstig kunnen zijn uit nader vast te stellen veilige derde landen.

De heer **De Hoop Scheffer** (CDA): Wij hoeven nu niet uitgebreid te discussie over de veilige derde landen over te doen. Het probleem is er vooral wanneer wij het over de binnengrenzen hebben en niet over de buitengrenzen. Wij komen daar ongetwijfeld in ander verband nog op terug.

Staatssecretaris **Patijn**: Ik verwacht dat de spelregels waarin het Verdrag van Schengen voorziet, zoals de rangorde waarin in beginsel de asielaanvraag in behandeling wordt genomen van een asielzoeker die zich op Schengen-grondgebied bevindt, zodanig zijn opgesteld dat voor Nederland een belangrijk stuk van de derde-landenproblematiek onder een goede regeling is gebracht. Het gaat om 85% van de overschrijdingen. De heer Demmink kan ons misschien meedelen of ik te optimistisch ben op dat punt of dat er nog een restgroep is waarover vraagtekens blijven bestaan.

De heer **Demmink**: Voor de veilige derde landen en veilige landen van herkomst is het systeem voor Schiphol in ieder geval compleet. De heer De Hoop Scheffer wijst er

terecht op dat zich aan de landgrens een keuzeprobleem voordoet. Als Schengen in werking is en ook het wetsvoorstel Veilige derde landen treedt in werking, dan doet zich een probleem voor nu het wetsvoorstel is geamendeerd. Immers in de oorspronkelijke versie van het wetsvoorstel Veilige derde landen, zonder amendering, maar met inbegrip van de nota van wijziging zouden de twee systemen synchroon zijn geweest. In beide gevallen zou dit namelijk geleid hebben tot niet-ontvankelijkheid. Wanneer het huidige wetsontwerp veilige derde land wordt toegepast is dat niet het geval, want dat leidt niet tot niet-ontvankelijkheid maar tot niet in behandeling nemen. Daar zit een probleem omdat het in dat opzicht afwijkt van de Schengen-systematiek.

De heer **Van Oven** (PvdA): Daar is nog het tweede door mij gesignaleerde verschil, dat volgens Schengen ook andere landen dan het eerst in aanmerking komende land gerechtigd is om iemand tot een dergelijke procedure toe te laten, terwijl dat volgens het veilige derde landen concept eigenlijk niet kan. Je zou kunnen zeggen dat Schengen ruimhartiger is dan het veilige derde landen concept. In de praktijk komen we er dan wel uit met de regel: verdrag gaat voor wet. Het blijft echter niet erg fraai en ik kan mij voorstellen dat er alsnog een aanpassing komt van het veilige derde landen concept. Op die vragen zou ik graag een antwoord van de regering krijgen.

Staatssecretaris **Patijn**: Voordat wij die naar de toekomst verschuiven, wil ik zeggen dat daar ruim de gelegenheid voor zal zijn, bijvoorbeeld bij de implementatie en als de nadere uitvoeringsregelingen bij de Tweede Kamer worden voorgehangen.

De heer **De Hoop Scheffer** (CDA): Zo werkt het procedureel niet, voorzitter. We moeten het wetsvoorstel Veilige derde landen nog in de Eerste Kamer behandelen. Het is nog de vraag wanneer dat zal gebeuren. De vraag die collega Van Oven daarover stelde zal zonder enige twijfel ook daar aan de orde komen.

Staatssecretaris **Patijn**: Ik bied gaarne aan dat hierop nader schriftelijk zal worden geantwoord.

De heer **De Hoop Scheffer** (CDA): Ik denk inderdaad dat het verstandig is wanneer de Kamer hierover nader schriftelijk wordt geïnformeerd.

De heer **Demmink**: Ik wil naar aanleiding van de opmerking van de heer De Hoop Scheffer zeggen, dat wij moeten aannemen dat de behandeling in de Eerste Kamer niet meer voor het kerstreces zal plaatsvinden. Het verslag van de Eerste Kamer is enigszins vertraagd. Tot nu toe heeft de Eerste Kamer laten weten dat als zij morgen de antwoorden niet heeft, zij dit wetsvoorstel volgende week niet zal behandelen. Aangezien het verslag mijn kantoor, toen ik dat om 16.00 uur verliet, nog niet bereikt had, moet ik stellen dat het een vrijwel onmogelijke opgave wordt.

De heer **Weisglas** (VVD): Voorzitter! Het is niet aan deze Kamer om in de procedures van de Eerste Kamer te treden en dat zal ik ook zeker niet doen. Maar ik hecht er wel aan om nu voor de toekomst vast te leggen dat mijn fractie in de Tweede Kamer het buitengewoon betreurt dat de Eerste Kamer niet in staat is om dit wetsvoorstel voor het kerstreces te behandelen. Uiteraard behoeft de regering zich deze opmerking niet aan te trekken, laat staan de hoog gewaardeerde medewerkers van de regering.

Tweede termijn van de zijde van de commissies

De heer **Van Oven** (PvdA): Ik heb slechts behoefte aan een heel korte tweede termijn, want de staatssecretaris heeft eigenlijk alle vragen, naar mijn tevredenheid, beantwoord. Voor mij blijft de vraag over wat het standpunt van mijn fractie moet zijn in verband met het niet halen van de termijn van veertien dagen. Nu wij in het zicht van de haven zijn gekomen, hetgeen op zichzelf een felicitatie waard is, en ook uit psychologische overwegingen na de discussie die wij over het woord "onomkeerbaar" hebben gehad, heeft mijn fractie geen behoefte om het schip nog twee maanden voor Pampus te laten liggen. Er blijft wel een vraag bij ons bestaan over de daadwerkelijke inwerkingtreding van het informatiesysteem. In het nieuwe ontwerpbesluit is dat een beetje onduidelijk geformuleerd. Onder punt 2. staat: operationeelverklaring van het

Schengen-informatiesysteem. Daarna komt er een derde alinea die een soort overweging inhoudt. Als wij die inderdaad als een overweging mogen lezen, dan hebben wij geen bezwaar tegen de tekst van het ontwerp-besluit als zodanig. Het gaat dan om de alinea die begint met: Op grond van de conclusies... Ik signaleer wel dat wij met een majeur probleem zitten, mocht geheel onverhoopt vlak voor 26 maart blijken dat het niet lukt. In feite is dan immers tot inwerkingtreding besloten, terwijl het informatiesysteem niet zou werken. Ik weet niet of de staatssecretaris hierop kan reageren.

Voor het overige zal ik, en naar ik aanneem, met mijn collega's, op zondag 26 maart om 0.00 uur even aan u allen denken.

De heer **De Hoop Scheffer** (CDA): In dat laatste punt ben ik bereid, de heer Van Oven tegemoet te komen, voorzitter! Zoveel souplesse kan ik wel opbrengen.

Allereerst dank ik de staatssecretaris voor zijn antwoorden, en via hem uiteraard ook de heer Demmink. Ik verbind er geen bijzondere politieke conclusie aan maar de periode die wij nu ingaan met het woord "onomkeerbaar" blijft vreemd. In ieder geval is dat juridisch een vreemde eend in de bijt. Wat moet er gebeuren indien onverhoopt, driemaal onderstreept, het niet zou lukken om 26 maart zover te komen als wij nu willen komen? Bij die conclusie laat ik het, want de regering en de staatssecretaris kunnen die voor mij niet veranderen, ook al zouden ze het zelf graag willen. Mijn fractie wil derhalve voor het ontwerp-besluit dat voorligt, geen politieke opschorting dan wel blokkade.

Ik heb nog twee vragen gesteld. Allereerst met betrekking tot de buitengrenzen. Ik ga ervan uit dat de regering van mening is dat de buitengrensbewaking van het Schengen-gebied nu adequaat geregeld is. We kunnen ons allemaal een aantal grenzen voorstellen: Duitsland, Polen, Frankrijk, Italië. Ik krijg hiervoor graag nog eens een bevestiging van de staatssecretaris.

Mijn tweede vraag is voor het verslag. De staatssecretaris is het toch met mij eens dat het ontwerp-besluit inzake de begroting die voorligt, een Koninkrijk-bindend besluit is?

De heer **Weisglas** (VVD): Voorzitter! Ik heb niets toe te voegen aan de woorden van de voorgaande sprekers.

De heer **Van Boxtel** (D66): Voorzitter! Ook ik sluit mij bij de vorige sprekers aan. De D66-fractie heeft er geen moeite mee om het licht op groen te zetten voor dit ontwerp-besluit.

Antwoord van de regering in tweede termijn

Staatssecretaris **Patijn**: Voorzitter! Ik dank de leden van de commissie voor hun bereidheid om, ondanks het feit dat het ontwerp-besluit niet de geëigende termijn heeft voorgeleggen, in beginsel akkoord te gaan met het stuk.

Met de heer Van Oven hoop ik natuurlijk het beste op het punt van de automatisering. Ik heb er vertrouwen in dat het nu werkt. De lading van de gegevens zal nog deze maand voltooid worden. De proefnemingen verlopen tot op heden gunstig en wij hebben nog drie maanden om de "bugs" eruit te halen. Ik ga ervan uit dat er niks meer misgaat. Nogmaals, op automatiseringssystemen biedt niemand garanties. Een systeem is nooit 100% af. Op een gegeven moment wordt het werkbaar verklaard. Dan hebben wij soms met hier en daar een klein dingetje te leven.

Ik bevestig dat de bewaking van de buitengrenzen adequaat is geregeld. Alle lidstaten van Schengen voor welke het besluit op 26 maart in werking treedt – Italië hoort daar niet bij, maar Spanje en Portugal wel – hebben de bewaking aan de buitengrenzen adequaat geregeld. Voor ons is Schiphol het grootste stuk buitengrens.

Op één punt zijn de schellen mij van de ogen gevallen. Ik geef toe dat de goedkeuring van de begroting 1995 een Koninkrijk-bindend besluit is. Ik wil het graag ter goedkeuring aan de leden voorleggen.

De **voorzitter**: Ik stel vast dat de commissie geen behoefte heeft aan opschorting van de voorgelegde ontwerp-besluiten. Dat zal ook aan de collega's aan de overzijde worden meegedeeld. Ik dank de staatssecretaris en zijn medewerkers voor de verstrekte inlichtingen.

Sluiting 17.15 uur.